

TIEDOTTA

9.8.2013

Vesiensuojelua ja koskikunnostuksia toteutetaan RIFCI-hankkeessa

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vetämä kolmivuotinen RIFCI-hanke (Rivers and fish – our common interest, Yhteiset joet – yhteiset kalat) on nyt edennyt viimeiseen toteutusvuoteensa. Hankkeen ensisijaisena tavoitteena on ollut saavuttaa jokiluonnon ja -ympäristön hyvä tila sekä säilyttää arvokkaat lohikalakannat valtakunnan rajan ylittävällä yhteistyöllä. Hanketta on ollut toteuttamassa monia osapuolia. Suomalaiset partnerit ovat Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Suomen metsäkeskus sekä Etelä-Karjalan kalatalouskeskus. Venäjän puolella hankkeen toimia vievät eteenpäin Biologists for Nature Conservation -järjestö, Luoteis-Venäjän kalantutkimuslaitos ja Viipurin aluehallinto. Metsäkeskuksen Kaakkois-Suomen alueyksikkö on mukana hankkeessa metsätalouden vesien suojelua edistämässä, ja tehnyt Lappeenrannan Mustajoen ja Kärkjärven valuma-alueille vesiensuojelun yleissuunnitelman, jota nyt lähdetään toteuttamaan.

Metsätalouden vesiensuojelua toteutetaan Suomen puolella

Yleissuunnitelman ja maastossa tehtävän mahdollisten vesiensuojelutoimenpiteiden kartoituksen pohjana käytettiin RLGIS-paikkatieto-ohjelmaa. Ohjelmalla tehtyjen uoma-analyyseiden avulla saatiin tietoa valuma-alueen uomaverkostosta ja sen ominaisuuksista sekä vesiensuojelun kannalta kriittisimmistä kohteista. Vesiensuojelun toimenpiteenä hankkeessa on tavoitteena toteuttaa kohteille kolme laskeutusallasta, joilla veden virtausnopeutta hidastetaan ja kiintoaines laskeutuu pois vedestä altaan pohjalle. Tällä hetkellä kahdelle allaskohteelle on kilpailutettu toteutus ja kaivu tullaan todennäköisesti suorittamaan elokuun aikana. Vielä yksi allaskohde olisi haussa ja maanomistajat voivat myös itse aktiivisesti osallistua tarjoamalla omia maitaan allaspaikaksi.

Mahdollinen vesiensuojellinen allaspaikka. Kuva: Tiina Karjalainen

Soskuanjokea kunnostetaan lohikalojen elinympäristöksi

Musta- ja Soskuanjoella on tehty RIFCI-projektissa kunnostuksia yli kymmenellä koskialueella lohikalakannan elvyttämiseksi. Seurannan perusteella lohikalat ovatkin ottaneet kunnostetut lisääntymis- ja poikastuotantoalueet omikseen. Mustajoella taimenen keväällä kuoriutuneita poikasia löytyi uusilta, aiemmin tyhjiltä koskialueilta.

Suomenpuoleisen Soskuanjoen alajuoksulla tehtiin vuonna 2010 talkookunnostuksia muodostamalla kutusoraikkoja koskeen. Vuoden 2012 sähkökoekalastuksissa havaittiin kunnostetuilla koskialueilla runsaasti merilohen poikasia. Tätä ennen Soskuanjoella ei ole havaittu lohikalojen lisääntymistä vuosikymmeniin. Hankkeen pienimuotoisilla kunnostustoimenpiteillä saatiin aikaan merkittäviä tuloksia yllättävän pikaisella aikataululla. Lisääntymistä edisti myös syksyn ja talven hyvä vesitilanne, joka esti mätiä kuivumasta ja jäätymästä.

Tänä vuonna kunnostuksia jatketaan Soskuanjoella jo kunnostettujen koskien yläpuolisilla alueilla. Tavoitteena on saada lohi sekä myös taimen lisääntymään siellä muodostamalla lisääntymis- ja poikasalueita sekä suojapaikkoja eri ikäisille kaloille. Kunnostukset tullaan suorittamaan heinä- ja elokuun aikana.

Soskuanjoen merilohen poikanen. Kuva: Anna Lindgren

Kuulumisia rajan toiselta puolen

Venäjän puolella, hankkeen jokialueella, on saatu aikaan merkittävä suojelullinen päätös - Leningradin aluekaavaan on merkitty 20 000 hehtaarin alue luonnonsuojelualuetta varten. Lisäksi Pietarissa järjestettiin Leningradin aluehallinnon luonnonsuojelukomitean tiloissa 27. kesäkuuta seminaarilaisuus metsätalouden vesiensuojeluun ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen liittyen. Järjestäjinä toimivat Leningradin aluehallinnon luonnonsuojelukomitea, BFNC – biologit luonnonsuojelun puolesta -hyväntekeväisyysjärjestö sekä Kaakkois-Suomen ELY-keskus. Mukana oli paikallisia alan asiantuntijoita kertomassa metsien monimuotoisuudesta ja niiden eri suojelumenetelmistä sekä Viipurin alueen lohijoista ja niiden harvinaisesta lajistosta. Teollisuuden näkökulmaa oli antamassa Metsä Groupin Pietarin ympäristöpäällikkö. Suomen puolelta mukana olivat ELY-keskuksen ja Suomen metsäkeskuksen edustajat kertomassa hankkeesta ja metsätalouden vesiensuojelusta. Tilaisuus poiki runsaasti keskustelua, etenkin Venäjällä toimivat hakkuuoikeuksien vuokraajat olivat luonnollisesti huolissaan miten suojelu vaikuttaa heidän toimintaansa. Tilaisuus oli siis varmasti antoisa ja lisäsi toimijoiden välistä vuoropuhelua.

Hankkeella laaja rahoituspohja

RIFCI-hanketta rahoittavat EU:n Kaakkois-Suomi-Venäjä ENPI CBC – ohjelman lisäksi Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Lappeenrannan kaupunki, Raija ja Ossi Tuuliaisien säätiö, Nordkalk Oyj, Paroc Oy Ab, Finnsementti Oy, Suomen Karbonaatti Oy, Stora Enso Oyj, Suomen metsäkeskus, Etelä-Karjalan kalatalouskeskus ry, Biologists for Nature Conservation sekä Viipurin aluehallinto.

Lisätietoja:

Projektikoordinaattori Manu Vihtonen, Etelä-Karjalan kalatalouskeskus
ry, p. 044 712 1722, manu.vihtonen(at)gmail.com

Metsäneuvoja Tiina Karjalainen, Suomen metsäkeskus,
p. 040 159 0896, tiina.karjalainen(at)metsakeskus.fi

Suunnittelija Anna Lindgren, Kaakkois-Suomen ELY-keskus,
p. 050 351 3471, anna.lindgren(at)ely-keskus.fi

This project is co-funded by the European Union,
the Russian Federation and the Republic of Finland